

ARKIVVERKET
RIKSARKIVET

Samdok

samlet samfunnsdokumentasjon

RAPPORT 2014

PRIORITERT OPPGAVE

Privatarkiv

(8) Strategi for bevaring av bedriftsarkiver

Utarbeidet av
Vidar Øverland

Rapportdato
12.01.2015

SAMDOK delprosjekt: PRIV	Prioritert oppgave: 8	SAK (ePhorte): 2014/2148	Dato: 12.01.2015	Side: 1 av 3
Forfatter: viol	Tittel: Rapport 2014 – Strategi for bevaring av bedriftsarkiver			

OPPGAVE	(8) Strategi for bevaring av bedriftsarkiver
Ansvarlig strategigruppe	Delprosjekt: Privatarkiver
Arbeidsgruppens leder	Vidar Øverland
Gruppens medlemmer	<ul style="list-style-type: none">• Marit Hosar, Opplandsarkivet• Harald Espeli, Handelshøyskolen BI• Bjørn Bering, Norsk kulturråd• Arnt Ola Fidjestøl, IKA Møre og Romsdal• Birger Haugdal, Lokalhistorisk arkiv, Bergen (LAB)/Bergen byarkiv• Torkel Thime, Statsarkivet i Stavanger• Ellen Røsjø, Riksarkivet
Møter og studieturer	Arbeidsgruppen har avholdt 5 møter, og det er gjennomført to studieturer, en til Centrum för Näringslivshistoria i Stockholm og en til Centralarkivet för Finlands Näringsliv (ELKA) i Mikkeli (St. Michel).
Målformulering	<p>Det skal utarbeides forslag til ulike tiltak som kan føre til at det blir bevart flere viktige bedriftsarkiver i Norge lokalt, regionalt og nasjonalt samt at kvaliteten på de arkivene som bevares blir bedre.</p> <p>Arkivmeldingen, Meld. St. 7 (2012-2013) understreker at målet for arkivpolitikken er en helhetlig samfunnsdokumentasjon. Arkiver fra statlig, kommunal og privat sektor utfyller hverandre og dokumenterer samfunnet fra ulike vinkler og ståsteder. Meldingen peker på at privat sektor er klart underrepresentert i forhold til de to andre sektorene. Det er et særskilt behov for å styrke bevaringsarbeidet i forhold til bedriftsarkivene.</p> <p>Se fullstendig mandat i Privatarkivutredningens vedlegg s. 5.</p>
Sammendrag	<p>Det er samlet sett bevart relativt få bedriftsarkiver i Norge.</p> <p>Verken Riksarkivet eller flere av statsarkivene har plass til å ta imot forventet tilvekst i årene som kommer. Riksarkivet og statsarkivene i Oslo og Kongsberg har i dag så godt som ingen ledig magasinplass. Dette er en kritisk faktor i forhold til forventet mottak av statlige arkiver, og i særlig grad i forhold til målsettingen om helhetlig samfunnsdokumentasjon og økt bevaring av privatarkiver.</p> <p>Arbeidet med bevaring av elektronisk skapte privatarkiver/bedriftsarkiver har knapt kommet i gang.</p>
Vedlegg	<p>Se privatarkivutredningens kapittel 6 "Bedriftsarkiver".</p> <p>Se også vedlegg til utredningen, "Forslag til metodikk for bevaringsplaner" og "Samfunnsanalyse" basert på utviklingen av norsk industri samt "Oversikt over de største bedriftene i landet" og arkivundersøkelsen: "Kartlegging av status og behov i forhold til bedriftsarkivene".</p>

SAMDOK delprosjekt: PRIV	Prioritert oppgave: 8	SAK (ePhorte): 2014/2148	Dato: 12.01.2015	Side: 2 av 3
Forfatter: viol	Tittel: Rapport 2014 – Strategi for bevaring av bedriftsarkiver			

Oppfølging 2015	<p>Juridiske tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none">- Revisjon (styrking) av arkivloven <p>Organisatoriske tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none">- Styrking av de fylkeskoordinerende institusjonene- etablering av faglige tyngdepunkt ("kraftsentra")- vurdere etablering av ny nasjonal institusjon for bedriftsarkiver- styrking av privatarkivarbeidet i Arkivverket, gjenopprette en privatarkivavdeling i Riksarkivet. <p>Finansielle tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none">- Forsøke å få i stand et samarbeid ("spleiselag") med næringslivet, NHO og andre aktører innen næringslivet.- Få på plass en utvidet, offentlig støtteordning for privatarkivfeltet. <p>Andre tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none">- Søke samarbeid med bobestyrere/skifterettene med tanke på sikring av arkiver etter konkursrammede virksomheter.- Styrke samarbeidet med private arkivskapere og med forskningsinstitusjoner, universitet og høyskoler m.fl.- Det må utvikles relevant verktøy for høsting, tilgjengeliggjøring og langtidslagring av elektronisk skapte privatarkiver.- Arbeidet med systemet Asta som felles fagsystem bør styrkes (se også oppgave 7)- Privatarkivene må i større grad inkluderes i det pågående digitaliseringsarbeidet nasjonalt, regionalt og lokalt. <p>Se ellers kapittel 6 Bedriftsarkiver i privatarkivutredningen.</p>
Status	Ferdig

SAMDOK delprosjekt: PRIV	Prioritert oppgave: 8	SAK (ePhorte): 2014/2148	Dato: 12.01.2015	Side: 3 av 3
Forfatter: viol	Tittel: Rapport 2014 – Strategi for bevaring av bedriftsarkiver			

Vi kan slå fast at det samlet sett er bevart relativt få bedriftsarkiver i Norge. Den samlede bestanden i de institusjonene som har deltatt i Riksarkivets arkivundersøkelse er på kun 30.109 hm. Dette tilsvarer ca. 29 % av alle bevarte privatarkiver i Norge, men kun litt over 6 % i forhold til det totale antallet bevarte arkiver i Norge (både offentlige og private). To av spesialinstitusjonene for næringslivsarkiver i våre nordiske naboland, Centrum för Näringslivshistoria i Stockholm og Erhvervsarkivet i Århus har begge hver for seg tatt vare på dobbelt så mange bedriftsarkiver som et samlet "Arkiv-Norge". Centrum för Näringslivshistoria i Stockholm har tatt imot omkring 60.000 hm med bedriftsarkiver. Erhvervsarkivet i Århus oppgir et tilsvarende tall, men her er arkivene fra Århus kommune regnet med. Centralarkivet för Finlands Näringsliv har i underkant av 30.000 hm med bedriftsarkiver.

Riksarkivets arkivundersøkelse viser også at mange av de bedriftsarkivene som er bevart er svært ufullstendige, ofte fragmentariske.

Verken Riksarkivet eller flere av statsarkivene har plass til å ta imot forventet tilvekst i årene som kommer. Riksarkivet og statsarkivene i Oslo og Kongsberg har i dag så godt som ingen ledig magasinplass. Dette er en kritisk faktor i forhold til forventet mottak av statlige arkiver, og i særlig grad i forhold til målsettingen om helhetlig samfunnsdokumentasjon og økt bevaring av privatarkiver.